

PREDLOG AKCIJE

Knjiga naj bo dostopna slehernemu delovnemu človeku

Novembra meseca je svet za kulturo pri predsedstvu RK SZDL izdelal besedilo za predlog akcije o izboljšanju družbenega in ekonomskega položaja knjige. O predlogu naj bi tudi potekala širša javna razprava, ki bi pripomogla k dokončnemu izoblikovanju predloga.

Trenutni družbenoekonomski položaj knjige ne ustreza naši socialistični družbi, saj kljub dobro razvitemu založništvu, knjigotrštvu in knjižničarstvu, knjiga le po redko pride v roko delovnemu človeku. Razmere, ki vladajo na področju šolske knjige, političnih in strokovnih publikacij, prav tako potrjujejo to neustrezno stanje. S svojo akcijo želi SZDL, v kateri se srečujejo vse organizirane družbene sile, premostiti prepad, ki vlada med proizvajalci knjig in delovnim človekom.

V bodoče naj bi se bistveno spremenila vloga pisatelja v združenem delu. Pisatelj naj bi bil aktivni del le-tega. S statusom delavca v združenem delu bi pisatelj, z drugimi delavci v založbi, imeli pravico odločanja, obenem pa bi bili delegirani v skupščine druž-

benopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Pomembna je še vloga umetniških in drugih strokovnih društev, katerih delovanje pa naj bi v bodoče bilo bolj živahno kot doslej.

Založniško politiko seveda diktirajo že ustaljene tržne zakonitosti, vendar bi morali pri oblikovanju založniških programov zagotoviti širši družbeni vpliv. Knjiga mora biti poceni in dostopna vsakomur, ne smemo pa pri tem zanemariti kakovosti. V tem oziru bi z združevanjem dveh ali več založniških organizacij v OUD ali SOZD lahko dosegli marsikaj.

Založbe naj bi poskrbele tudi za to, da se slovenska knjiga uveljavi, bolj kot doslej, tudi v Jugoslaviji, oz. Evropi. Na policah slovenskih knjigarn bralec redno najde bolj ali manj uspešna dela tujih avtor-

jev, le malo, oziroma premalo pa je bilo storjeno za domačo knjigo. Slovenske uspešnice, v prevodih, le redko prekoračijo meje naše ožje domovine.

Posebno pozornost je treba posvetiti tudi marksistični literaturi. To naj bi še bolj kot doslej približali tudi mladim in tovrstna literatura naj bi si utrla pot na knjižne police slehernega delovnega človeka. Ob tem pa ne smemo pozabiti na šolsko knjigo, saj so šole žarišča vzgojno-izobraževalnega dela z mladino. Pocenitev na tem področju je pereča. Šola pa je tudi kraj, kjer lahko že pri mladem človeku oblikujemo bralne navade.

Zelo pogosto najdemo v pisemskih predalih bleščeče kataloge, prospekte, ki nas želijo obvestiti o novostih knjižnega trga, vendar nas že samo pogled na cene odvrne, da bi te prospekte temeljiteje proučili.

Nujno je torej treba rešiti vprašanje: kako dobro in lepo, a tudi poceni knjigo približati našemu delovnemu človeku.

V. V.

IZ DELA ZKPO

Mladi kot izvajalci, mladi kot občinstvo

V preteklem tednu je bila Zveza kulturno prosvetnih organizacij občine Ljubljana Center pokrovitelj dveh »srečanj«, katerega glavni protagonisti so bili mladi Ljubljančani. Prvo srečanje plesnih skupin občine Ljubljana Center je bilo v petek, 16. dec., v nedeljo 18. dec. pa so najmlajši ljubitelji gledališča lahko videli izjemno baletno prireditev Koncert jugoslovanskih baletnih plesalcev.

Srečanje plesnih skupin občine Ljubljana-Center pretekli teden ni doživelo svoje premiere, saj ti ni prva tovrstna prireditev in bi zato lahko rekli, da počasi dobiva tradicionalni značaj. Zamišljal za to Srečanje je prišla od izvajalcev samih in ima pravzaprav dvojni pomen. Na njem lahko izvajalci pokažejo sadove svojega enoletnega dela; drugi del srečanja pa je namenjen družabni sprostitvi. Tu se lahko izvajalci med sabo spoznajo, pogovorijo, izmenjajo izkušnje in misli, saj se vsi ukvarjajo s to ali ono zvrstjo plesa.

Na vprašanje, zakaj podobnega srečanja ne organizirajo tudi za širše občinstvo je predsednik ZKPO, igralec Franček Drofenik odgovoril:

»Za tako srečanje bi potrebovali

precej večja finančna sredstva, večjo dvorano in širši organizacijski pristop, kar trenutno presega naše možnosti. Vendar ta zamišljal ni zavrnjena, verjetno se bo iz Srečanja kot ga imamo danes, porodila zasnova širše predstave.

»Koncert jugoslovanskih baletnih plesalcev«, oziroma del večerne predstave, so si mladi Ljubljančani lahko ogledali v okviru nedeljske prireditve »Vaša matineja«, pa tudi izredno veliko starejših ljubiteljev baleta se je to jutro znašlo v dvorani Mestnega gledališča.

Organizator in umetniški vodja te izredne predstave je naša primabalerina Lidija Sotlar, ki je pri tem dosegla pomemben organizacijski in umetniški podvig v tej dejavnosti. To je v zgodovini jugoslovanskega baleta redko, da imamo priložnost v enem samem večeru videti vrsto naših primabalerin in baletnih prvakov iz Sarajeva, Beograda, Zagreba in Ljubljane, pa še to v devetih različnih koreografijah.

Burni aplavz mladih in starejših ljubiteljev baletne umetnosti ob koncu sleherne točke, prav tako potrjuje dejstvo, da nam bo ta predstava, ki je izjemno umetniško doživetje, še dolgo ostala v spominu.

V. V.

NOVO NA ODRU DRAME SNG

Le smeh je premalo

Ob pričetku letošnje dramske sezone je vodstvo Drame SNG povedalo sledeče: »Drama je v minulih letih izgubila precej občinstva, zato je bilo naše vodilo pri sestavi letošnjega programa ponovno pritegniti širšo publiko.« In to se jim bo verjetno posrečilo, če ne drugače, pa z uprizoritvijo podobnih del kot je »TALISMAN« dunaškega komediografa in igralca JOHANNA NEPOMUKA NESTROYA, katerega premiera je bila v četrtek, 8. decembra.

»Talisman« je prešerna burka, zgodba o fantu z rdečimi lasmi, kateri »čudna barva« je vzrok vsem njegovim nesrečam in težavam. V trenutku, ko spremeni barvo las – si nadene lasuljo – že je bolje, uspeh sledi uspehu. Lasulja je njegov talisman.

In tako se nesrečni rdečelasec z muko prebija skozi življenje in publika se prav lepo zabava ob vseh komičnih situacijah v katerih se znajde glavni junak. Vmes pade še marsikatera pikra na račun človeških predsodkov in navad, ki so pogosto brez vsakršne osnove. In tudi temu se vsi sladko smejimo, saj smo že na samem začetku opo-

zorjeni, »da je kakršna koli podobnost z živečimi osebami zgolj nesrečno naključje«. In tudi ljubezenskih težav ne manjka, kot se to za dobro komedijo tudi spodobi. In da se tudi ob tem publika sladko smeji, je popolnoma jasno.

Torej, vi, ki ste željni razvedrila, pojdite in si oglejte to najnovejšo delo letošnjega dramskega sporeda. Skoraj dve uri se boste prav prijetno hahljali, pa še to na račun nesmiselnih družbenih norm. Pa še cela stvar je prikazana tako, da verjetno še pomislili ne boste, da ste tudi vi del podobne družbe. In ko se boste zvečer vrnili domov, boste mirno zaspali, saj boste kar kmalu ugotovili, da niste izvedeli nič novega ali pretresljivega. Ne bo vam treba razmišljati in to iz preprostega razloga, ker vaš prav nič ne bo k temu vzpodbudilo.

Verjetno bo »Talisman« ena izmed letošnjih uspešnic, ki si jo bo ogledalo precejšnje število Ljubljančanov. Cilj bo torej dosežen – polna dvorana je zagotovljena – a se še vedno postavlja vprašanje ali ni ta cilj na lestvici kvalitete postavljen le nekoliko prenizko.

V. Vlajki

Združitev ljubljanskih knjižnic

V bližnji bodočnosti naj bi v ljubljanski občini Center delovala samo ena knjižnica. Pa nikar se ne ustrašite, kajti to ne pomeni, da bosta drugi dve ukinjeni. Prišlo naj bi le do združitve treh knjižnic občine Ljubljana-Center, to je Delavske, Mestne in Pionirske knjižnice, saj bi z združenimi močmi lažje premagali težave, ki jih trenutno ovirajo pri njihovem delu.

Ideja združitve ljubljanskih knjižnic ni novejšega datuma, marveč je stara že dobrih osem let, le da je šele sedaj našla ugoden odziv. Načrt združitve pa naj se v bodočnosti ne bi omejil le na osrednjo ljubljansko občino, marveč bi zajel vse ljubljanske knjižnice. Z združenimi močmi bi knjižnice lažje in bolj približale knjigo slehernemu človeku, kar je tudi bistvo njihovega strokovnega delovanja.

»Prvi korak k tovrstni združitvi predstavlja pravzaprav že bibliobus,« je povedal direktor Delavske knjižnice tovariš Vižintin, »ki ga res upravlja Delavska knjižnica, a ga imamo za vso Ljubljano. Integracija namreč ne predstavlja koncentracije ampak združenje

naših moči, saj bomo tako lažje kos težavam, s katerimi se srečujemo pri našem delu, in obenem bomo bolj izpolnili naloge, ki smo si jih zastavili.«

Ljubljanske knjižnice imajo trenutno precej težav; med ostalim se borijo s prostorsko stisko in z vedno perečim finančnim problemom. Menijo, da bodo z združenimi močmi to lažje rešili. Po integraciji bodo imeli skupno upravo, finančna sredstva, nekatere strokovne službe, vsebina njihovega dela pa bo še v nadalje deljena – Pionirska knjižnica bo tudi v bodoče ostala knjižnica mladim.

Tovariš Vižintin pa pravi, da je treba že sedaj misliti na daljni razvoj.

»V prihodnjih letih naj bi tudi bolj natančno formirali profile posameznih knjižnic, posebej Delavske in Mestne, v katerih trenutno bralec najde dokaj podobno literaturo. To je nujno tudi zato, ker knjižnic v Centru ne obiskujejo le občani Centra, marveč celotnega mesta.

Nujno bi bilo tudi izpolniti prazen prostor okrog Ljubljane. Še vedno je namreč vse preveč večjih krajev v ljubljanski okolici brez knjižnice. Te kraje, kot so recimo Velike Lašče ali Šmlednik, name noma ne obiskujemo z bibliobusom, katerega glavni namen ni, biti knjižnica, ampak pripeljati v večje ali manjše kraje ljubljanske okolice literaturo, ki je v lokalnih knjižnicah nimajo.

Prvi koraki h kvalitetnejši in boljši mreži knjižnic na področju Ljubljane so torej storjeni in Ljubljančani lahko upamo, da se ta razvoj ne bo ustavil, temveč da bo v bodoče dobra knjiga dostopna vsem, branja željnim občanom Ljubljane in njene bližnje okolice.

V. V.